

Beszámoló és pénzügyi elszámolás – 2015. évi XXIV. Zempléni Fesztivál

A Zempléni Fesztivál

A Zemplén legnagyobb kulturális eseménysorozatát 1992-ben a Liszt Ferenc Kamarazenekar álmodta meg. Az egyedi hangulatú fesztivált 2004 óta a tradíció és megújulás jegyében az Interkultur Hungária Közhasznú Nonprofit Kft. szervezi. A rendezvény különleges vonzereje a műfaji és területi sokszínűségben rejlik, hiszen Sárospatak, Sátoraljaújhely, Tokaj és több más zempléni település legszebb műemléki és szabadtéri helyszínein rangos komolyzenei koncertek, színházi-, táncos- és jazz estek, kirándulások, kiállítások, gasztronómiai programok várják a közönséget. A kedvelt kiránduló koncertekkel a látogatók eljuthatnak a legelűgöttabb falvakig, várakig, vadászházakig, felfedezhetik a legkisebb települések rejtett értékeivel bírót, ám a nagyközönség számára ismeretlen kis templomokat. Az eseményekhez kapcsolódóan a résztvevő településeknek is lehetőségük van megmutatni hagyományaikat, szokásaikat. A kulturális eseményekhez a táj jellegzetes ételeit, a híres tokaji borokat felvonultató - az elmúlt években egyre népszerűbb és sokszínűbb - gasztronómiai programok is kapcsolódnak. A fesztivál változatossága biztosítja, hogy különböző érdeklődésű baráti társaságok, családok minden tagja megtalálja a számára érdekes programokat. A közös kirándulások, zenehallgatás, borozások, jó vacsorák alatt pedig új ismeretségek, barátságok születnek, ennek következtében nagyon sokan visszatérő vendégei a fesztiválnak.

A fesztivál kiemelt célkitűzése, hogy kimagasló minőségű kulturális programokat nyújtson a nagyszámú vendégközönség mellett a helyi közönség számára is.

Az idei fesztiválról

A Zempléni Fesztivál sikere már több mint két évtizede a szervezők és a helyi civil szervezetek, művelődési házak, önkormányzatok, turisztikai szolgáltatók térségi összefogásának köszönhető.

A régióbeli önkormányzatok támogató hozzáállása töretlen, de ez főképp nem az anyagiakban, hanem infrastruktúrában, szellemi és emberi erőforrásban mutatkozik meg.

A rendezvény egyéb támogatói körét a XXIV. fesztiválévben sikerült kissé tovább bővíteni, a szponzoráció mely a főtámogató Antenna Hungária Nyrt távozásával évekre megszűnt, elmozdult a holtpontról, két cég is 1-1 millió forinttal járult hozzá a fesztivál rendezvénysorozatához. Emellett a Nemzeti Kulturális Alap Kulturális Fesztiválok Kollégiuma által kiírt „Garantált Fesztiválok” pályázaton nyert 20 milliós támogatás egy nem túl bőkezű, de biztos alapot jelentett. Ehhez a Kollégium rendes pályázatán - mint kiegészítő támogatás – sajnos a tavalyi összegnek csak a felét, 5 millió forintot összeget és a július elejére átcsúszott és ezért igen késői miniszteri döntés értelmében plusz 20 millió forintot kaptunk, mely összességében nem érte el az eddigi években a központi forrásokból elnyert támogatásokat. Így bizonytalanabb anyagi alapokkal, több mint 15 millió forint hiánnyal álltunk július közepén. Ekkor Balog Zoltán Miniszter Úr – megtudva a költségvetés hiányát – a rendkívüli keretéből a hiányzó összeget kipótolva, még 15 millió forint támogatáshoz juttatta rendezvényünket, így végeredményét tekintve már biztonságos költségvetéssel sikerült megrendezni a 2009-óta „Kiváló Minősítésű Művészeti Fesztivál” kategóriába sorolt XXIV. Zempléni Fesztivált.

A finanszírozás bizonytalansága mellett az előkészítés folyamatát olyan problémák is nehezítették, mint a sárospataki Rákóczi-várban a korábbi években minden fesztiválra felépített színpad engedélyezési eljárásának a jogszabályváltozások miatti ellehetetlenülése. Ennek okán egy majd egy évig tartó hosszadalmas és bonyolult – és anyagilag a korábbi évek költségének a háromszorosára rúgó – eljárás és munkafolyamat után sikerült egy sajnos a korábbi években használt színpadhoz képest jóval kisebb alapterületű és más helyzetű, de végre minden szükséges engedéllyel rendelkező mobilszínpadot létrehoznunk. A másik költségnövelő probléma a Tokaji Fesztiválatlan esetében jelentkezett: a Katlant a teljes szezonban üzemeltető Kft., még önköltségi áron is, de a Zempléni Fesztivál keretében megrendezésre került két produkció kapcsán milliós nagyságrendű bérleti díjat számított fel. Mindezen negatívumok mellett azonban örömteli fejlemény volt Sátoraljaújhely újbóli, hangsúlyos részvétele a programsorozatban, az „Egy nap Mádon” és az „Egy nap Tolcsván” kifestiválok sikere és a sárospataki borászok kezdeményezésére tavaly megnyílt „Borterasz” jelentősen megnövekedett látogatottsága. Három új helyszín is bekapcsolódott: Sárospatakon a Cuvée Rendezvényház és a Singer Rendezvényközpont, Sátoraljaújhelyen a Kazinczy Ferenc Múzeum. Az augusztus 13-23. között megrendezett Fesztivál a megszokottak mellett így újonnan felfedezett helyszínekkel, érdekes és izgalmas programokkal invitálta a kultúrabarátokat Zemplénbe. A térség legrangosabb kulturális eseményének ezévből 12 zempléni település 28 helyszíne adott otthont.

A rendezvénysorozat nyitókoncertjén újra az alapító Liszt Ferenc Kamarazenekar játszott, vendégművésziük Pasztircsák Polina kiváló fiatal szopránénekesnőnk közreműködésével. A nyitókoncertet személyes jelenlétével megtisztelte Balog Zoltán Miniszter Úr, aki megnyitó beszédében kihangsúlyozta a Zempléni Fesztivál jelentőségét és kimagasló kultúrákövetítő szerepét.

A második fesztivál-napon került sor a Bekecses és Monokot érintő kirándulásra, melyen egy kiváló énekegyüttest és egy barokk kamarakoncertet hallhattak az érdeklődők, majd este Sátoraljaújhely főterén a Frank Sinatra születésének 100. évfordulójára rendezett emlékkoncertet rendeztük meg, minden korábbi alkalmat messze meghaladó érdeklődés mellett.

A fesztivál további programjai közül kiemelkedett az izraeli Moran Singers kamarakórus vendégszereplése, mely koncertek – főképp a mádi zsinagóga autentikus körülményei között tartott héber liturgikus műsor – emlékezetes percekkel ajándékozták meg a fesztivál közönségét. Erre a koncertre az idén másodszor megrendezett „Egy nap Mádón” sorozat keretében került sor. A sorozatban fellépett még a Vox Arborum és elhangzott Tompos Kátya: Keresztül Európán című estje is.

Az izraeli kamaragyüttes a Budafoki Dohnányi Zenekar kíséretével, a sárospataki Vártemplomban adott koncertjén pedig azt is bemutatta, hogy az európai zene területén is kiemelkedő jártassággal rendelkeznek: J.S. Bach és Schubert műveket énekeltek. A koncertet megtisztelte jelenlétével Ilan Mor, Izrael Állam magyarországi nagykövete és Juraj Chmiel, Csehország nagykövete is.

Az irodalom, a pódiumműfajok kedvelői sem lehettek csalódottak, hiszen mind a Szent Efrém Férfikar és Lackfi János programját a Magyar Nyelv Múzeumában, mind Udvaross Dorottya önálló estjét a Művelődés Házában Sárospatakon kiemelt érdeklődés és nagy siker kísérte.

A térségben zajló más rendezvényekkel való együttműködést ez évben is tovább folytattuk: ennek keretében került sor, a Zemplén Néptáncfesztivál megnyitójaként, az Állami Népi Együttes – A Megidézett Kárpátalja című előadására.

A kamaraprogramok sorozatából külön említést érdemel a „La siesta” című, ritkán hallható duettekkel készült összeállítás az Oremus szalonban, illetve a „felújított” Barokk kávéuzsonna keretében a sátoraljaújhelyi Városháza barokk dísztermében rendezett koncert.

Óriási érdeklődés kísérte a Virtuózok versenyen országos ismertséget szerzett Gyöngyösi Ivett Chopin estjét is. A volt tokaji zsinagógában, a terem befogadóképességét messze meghaladó számú közönség hallgatta mély átéléssel adott szólóestjét.

A fesztivál tavalyi kezdeményezése, a Dohnányi Nyári Zenekari Akadémia sikere tovább folytatódott: a kurzus befejezéseként a közel húsz résztvevővel kiegészült zenekar Haydn: G-dúr és Mozart D-dúr szimfóniáját adta elő óriási sikerrel Pálházán.

A fesztivál változatos jazzprogramjaiban többek mellett helyet kapott a Kozma Orsi Quartet, a Vörös Janka e-Series, a Budapest Jazz Orchestra László Attilával, a Szakcsi Quartet, valamint a Jazzical Trió fellépése is.

Mindezek mellett a magyar zenei élet számos kiváló személyisége, együttese lépett fel kamarakoncertek, kiránduló koncertek szereplőjeként.

Folytatódott a „Megérthető Zene” családi programsorozat, melynek keretében Hollerung Gábor idén Rossini Stabat Mater-ének elemzésével hozta közelebb e remekművet a érdeklődő közönséghez.

A Brass in Five: Mese a rézhegyen túlról című műsorát Sárospatakon és Tokajban is élvezhette a felnőtt és a nagyszámú gyermekközönség. A gyerekprogramok sorát Bognár Szilvia Csintekerintő-jének két előadása zárta.

A Tokaji Fesztiválkatlan – némileg a fesztivál eddigi dimenzióin túlmutató lehetőségeit, technikai adottságait – két kiemelkedő produkció megrendezésével kívántuk a Zempléni Fesztivál programsorozatába illeszteni. Elsőként a méltán nagy sikerű Budapesti Operettszínház társulatát hívtuk meg a jubileumi „A Csárdáskirálynő 100” turnéjának egyik állomásaként. Az óriási közönségsikerrel lezajlott, valóban ünnepi előadás díszvendége Ivonne Kalman, Kálmán Imre leánya volt, aki mind a produkcióról, mind a fesztiválról igen elismerően nyilatkozott a sajtónak.

A második estére újból grandiózus, a Katlan technikai adottságait mind vizuális, mind hangyi szempontból teljesen kihasználó különleges, eredeti összeállítást hoztunk létre. A 60-as, 70-es és 80-as évek legnagyobb pop- és rockslágereinek kaleidoszkópját Wolf Kati, Homonnay Zsolt, a Budapesti Akadémiai Kórustársaság énekkara és a Budafoki Dohnányi Zenekar adta elő. Az est karmestere Hollerung Gábor volt.

A zárókoncerten – a Rákóczi-vár udvarára újból különleges ösztönművészeti élményt teremtve – Kodály Hány szvitje és Muszorgszkij Egy kiállítás képei c. műve csendült fel, Cakó Ferenc homokanimátor közreműködésével, valamint a Budafoki Dohnányi Zenekar előadásában.

A jegyeladást tekintve sikeresnek ítéljük a 2015-ös Zempléni Fesztivált. A rendezvények látogatottsága átlagosan kilencven százalékos volt, s így összesen több, mint tizenkétezer látogató nézte meg az előadásokat. A belépőjegyes programok esetében is javult a látogatottság, míg az ingyenes programok kihasználtsága minden esetben meghaladta a 100%-ot. Ez köszönhető annak a helyi adottságnak is, hogy a zemplénben élő közönség, az országos átlaghoz képest igen szerény anyagi lehetőségei miatt, főképp az ingyenes programokat választja.

Szervezés és kommunikáció

A szervezési és előkészítő munka már a megelőző esztendőben elkezdődött, de a program csak a végső költségvetési összeg ismeretében – sajnálatosan csak nyár közepére konkretizálódott.

A fesztivál aktualizált honlapja május közepétől vált elérhetővé, már mind a fellépőkkel, mind a fokozatosan feltöltött részletes programmal. Ekkortól indult az évek óta megszokott – és a törzsközönség által igen kedvelt – jegyelővételi akció is, melynek keretében június végéig 20% engedménnyel lehetett a fesztivál programjaira jegyet váltani.

Július hó közepén tartottuk a sajtótájékoztatót, melyet követően vehették kezükbe az érdeklődők a fesztivál részletes programfüzetét, mely 8.000 pld.-ban, két nyelven készült.

Ekkortól, ill. július elejétől indult a reklámkampány, melyből – bár kisebb számban, de idén sem hiányoztak a fesztivál óriásplakátjai és Citylight poszterei, valamint a rádió és TV szpotok sem. Július végétől a részletes programfüzet a jegyértékesítő hálózaton és az országos és regionális turisztikai csatornákon keresztül, országosan is terjesztésre került, és a fesztivál helyszíneire is eljutott. Ezzel egy időben terjesztésre és kihelyezésre kerültek az A2 méretű plakátok is.

Technikai adatok

A XXIV. Zempléni Fesztivál 2015. augusztus 13-23., 12 zempléni település 28 helyszínén zajlott.

Programok száma: 45 koncert, ill. előadás, 5 kiállítás, 2 társult program

Fellépők: 575 fő (a zenekarok és kórusok tagjaival)

Nézőszám: 12460 fő

Összköltség: nettó 79,5 millió forint

Honlap: www.zemplenfestival.hu

Budapest, 2015. október 13.

Turjányi Miklós
ügyvezető, fesztiváligazgató